

УДК 37.015.3

ADOLESCENT AGE AS A STAGE OF THE FORMATION OF INTERPERSONAL RELATIONS

ЮНАЦЬКИЙ ВІК ЯК ЕТАП СТАНОВЛЕННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ

Kornieieva O. M. / Корнєєва О. М.

ORCID: 0000-0003-1023-7135

Samoilenko O. V. / Самойленко О. В.

s. philol. n., ass. prof. / канд. філол. н., доц.

ORCID: 0000-0001-5040-874X

Donetsk National Medical University, Lyman, Pryvokzalna, 27, 84404

Донецький національний медичний університет

Лиман, вул. Привокзальна, 27. 84404

Анотація. У статті розглянуті міжособистісні стосунки як основний фактор гармонійного розвитку психіки людини у юнацькому віці. Описані та проаналізовані наслідки вимушеної соціальної ізоляції для молоді.

Ключові слова: юнацький вік, підлітки, міжособистісні стосунки, самотність.

Вступ.

Проблема міжособистісних стосунків у вітчизняній та зарубіжній психологічній науці певною мірою досліджена, але різноманіття можливих взаємин, типів колективів, в яких ці стосунки формуються, робить міжособистісними стосунками предметом досліджень знову й знову. Цікавим для становлення гармонійних відносин є юнацький вік, коли людина змінює коло знайомих і друзів, вступаючи до навчальних закладів. Тому й не дивно, що юнацький вік є стрижневим періодом становлення особистості в онтогенезі. Формування міжособистісних стосунків у підлітків та юнаків є одним із центральних завдань розвитку в цьому віці).

Основна частина.

Період юності розглядався здавна як період підготовки людини до дорослого життя, хоча в різні історичні епохи йому надавався різний соціальний статус. Проблема юності хвилювала філософів і вчених здавна, хоча вікові межі цього періоду були нечіткі, а уявлення про психологічні, внутрішні критерії юнацького віку були наївні і не завжди послідовні.

Юність однозначно оцінювалася як етап завершення фізичного, статевого дозрівання і досягнення соціальної зрілості та пов'язувалася з дорослішанням, хоча уявлення про цей період розвивалися з часом, і в різних історичних спільнотах воно було позначене різними віковими межами, коли молода людина ототожнює своє «Я» з життєвими цінностями, інтересами, поглядами і психологічно дистанціюється від батьків. Наявні міжособистісні стосунки, патерни поведінки та емоційні переживання є підґрунтям, на якому особистість починає будувати самостійне майбутнє.

Недостатній рівень розвитку навичок міжособистісної взаємодії, зміна соціальної ситуації розвитку, особистісні характеристики, зокрема емоційна нестабільність, юнацький скептицизм та інші обставини спричиняють виникнення інтенсивного почуття самотності в юнацькому віці та болісного його переживання, яке, як наслідок, стає значущим психологічним чинником подальшої руйнації соціальних та міжособистісних стосунків індивіда, викликає зміни в соціальних потребах юної людини, у її ставленні до власного «Я», до оточення та до життя загалом. В юнацькому віці переживання почуття самотності стає частиною життя майже кожного, відрізняючись лише за частотою та інтенсивністю переживання. Психологічною особливістю виникнення почуття самотності в юнацькому віці є його зв'язок не стільки з об'єктивними фактами соціальної ізоляції особи, скільки із суб'єктивним переживанням порушення значущих міжособистісних стосунків, розриву дружніх чи інтимних зв'язків. Саме тому здатність ініціювати та розвивати міжособистісні стосунки, які приносять гармонію та задоволення є особливо важливою для цього вікового періоду, коли і відбувається активне становлення і розвиток цієї здатності. Тобто, завданням кожної дорослої людини (батьків, родичів, викладачів) є допомога юнакам у налагодженні комунікації з однолітками, представниками протилежної статі, дорослими, допомога у подоланні конфліктних ситуацій і засвоєнні позитивних сценаріїв конфліктної поведінки. Для цього можна використовувати усні бесіди, власний приклад, експерименти, спеціалізовані методики, які допомагають молоді корегувати власний психологічний стан, розвинути емоційний інтелект та здатність до емпатії.

Отже, міжособистісні відносини розглядаються як фактор психологічного «клімату» студентської групи, який постійно потрібно поліпшувати, що вимагає додаткових зусиль психологів та педагогів.

Література

1. Арт-терапія. Інноваційні психологічні технології / під ред. О. Тіунової. Випуск 6. Київ–Львів–Тернопіль: ЕЕАТА, 2019. 224 с.
2. Дзюба Т. М. Комплекс методик для діагностики психологічної готовності керівника школи до взаємодії в умовах конфлікту /За наук. ред. Л.М.Карамушки. Полтава: ПОППО. 2005. 64 с.
3. Сидоренко Ж. В. Особливості міжособистісних стосунків студентської молоді як передумова постановки життєвих завдань з психологічного здоров'я. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки.* Херсон, 2016. Вип. 6, Т. 2. С. 155- 160.

Надіслано 20.09.2023

Корнєєва О. М., Самойленко О. В.